

hold under tidssvarende forhold og fysiske rammer, herunder med hensyn til udstyr, lokaler og bygninger, personale, beskæftigelses- og uddannelsesmuligheder m.v.

Det blev også både i det lovforberedende udvalg og i Folketinget indgående overvejet, om der i psykiatriloven skulle optages et katalog af materielle patientrettigheder for frihedsberøvede patienter såsom ret til enestue, tilbud om beskæftigelse og undervisning, udgang m.v. Som nævnt blev der under behandlingen af forslaget i Folketinget kun foretaget en mindre ændring i affattelsen af § 2, idet ordet »psykiatrisk« udgik.

Psykiatrilovsundersøgelsen peger på, at udviklingen i perioden fra 1991-93 har vist, at mange psykiatriske afdelinger ikke lever op til de mål for god sygehusstandard, der blev opstillet i forbindelse med vedtagelsen af psykiatriloven. I de undersøgte år har der således været mangel på enestuer og opholds- og besøgsrum, og man har også kun i begrænset omfang kunnet tilbyde beskæftigelse og undervisning og adgang til mindst en times udgang dagligt i frisk luft. Udviklingen har ifølge psykiatrilovsundersøgelsen også vist, at der er en sammenhæng mellem omfanget af tvangsansværelsen og de fysiske rammer, som behandlingen af sindslidende foregår under, idet overbelægning og personalemangel har ført til øget anvendelse af tvang, for hurtig udskrivning og indskrænkning i de goder, som frihedsberøvede patienter bør have ret til.

Udviklingen efter 1993 er bl.a. belyst i en spørgeskemaundersøgelse vedrørende de fysiske rammer på de psykiatriske afdelinger, som Sundhedsministeriet i foråret 1996 i samarbejde med Amtsrådsforeningen og H:S (Hovedstadens Sygehusfællesskab) har gennemført som led i opfølgningen på økonomiaftalen med amterne for 1996.

Resultaterne af undersøgelsen dokumenterer bl.a., at 42 pct. af alle psykiatriske senge på undersøgelsestidspunktet findes på enestuer. Heraf er langt de fleste værelser uden eget bad og toilet (85 pct). Det fremgår endvidere af undersøgelsen, at en betydelig andel af de psykiatriske afdelinger er beliggende i den ældre del af bygningsmassen.

Undersøgelsen fastslår herudover, at knap halvdelen af alle psykiatriske senge findes på tosenstuer, og mere end hver tiende seng er på stuer med flere end to senge.

På de psykiatriske afdelinger er der ifølge undersøgelsen alle steder opholdsrum for patienterne. Der er imidlertid ikke separat opholdsrum for hvert sengeafsnit.

Det fremgår ligeledes af undersøgelsen, at 4 ud af 5 psykiatriske afsnit har et udendørsareal, således at

patienterne kan komme ud i fri luft. 3 ud af 4 lukkede afsnit har tilknyttet et sikret udendørsareal. Generelt er patienternes adgang til fri luft således dårlige, hvis patienternes tilstand kræver et sikret udendørsareal, end hvis dette ikke er tilfældet.

En undersøgelse af amternes og Hovedstadens Sygehusfællesskabs anlægsudgifter i perioden 1992 til 1995 viser en betydelig forøgelse af anlægsudgifterne til de psykiatriske afsnit og distriktskykiatrien. De årlige anlægsudgifter steg i perioden fra 106 mio. kr. til 132 mio. kr., hvilket svarer til en stigning på ca. 25 pct.

Denne tendens bekræftes af Sundhedsministeriets undersøgelse af de fysiske rammer på de psykiatriske afdelinger.

Ud af samtlige moderniseringer (defineret som den seneste modernisering), der er gennemført på de lukkede psykiatriske sengeafsnit, er 83 pct. af disse gennemført i perioden 1990 til 1996. Af samtlige moderniseringer gennemført over tid på de åbne psykiatriske afsnit er ca. 53 pct. gennemført i samme tidsrum.

Selv om der således i de seneste år er gennemført forbedringer, må de fysiske rammer på en betydelig del af de psykiatriske afdelinger fortsat anses for utilfredsstillende.

Regeringen finder, at der klart er behov for en fortsat øget indsats, herunder ikke mindst med hensyn til de bygningsmæssige forhold. Det er naturligt, at forbedringerne gennemføres i et samarbejde med de ansvarlige sygehusmyndigheder, hvor der indgås mere præcise aftaler om de mål, der skal nås.

Regeringen har da også i april 1997 indgået en aftale med Amtsrådsforeningen, Københavns og Frederiksberg kommuner om den fortsatte udbygning af tilbudene til sindslidende, jf. bilag 1 til lovforslaget.

Sygehusstandarder har en helt anden og vigtigere betydning for behandlingsforløbet på det psykiatriske område end på det somatiske område. Gode bygningsmæssige forhold, aktivitetsmuligheder m.v. er en væsentlig forudsætning for, at der kan skabes trygge og rolige forhold på de psykiatriske afdelinger. Det er bl.a. vigtigt, at de bygningsmæssige forhold er indrettet på en sådan måde, at der er mulighed for, at patienter kan få lov til at være i fred og have et privatliv, efter omstændighederne på en enestue. Dette gælder ikke mindst på afdelinger med opkørte, urolige eller voldsomme patienter, hvor manglende mulighed for at adskille patienterne kan føre til situationer, hvor tvangsansværelse bliver nødvendig.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der som led i lovrevisionen kan være grund til at understrege behovet for og vigtigheden af, at forholdene